

**Oikaisuvaatimus ympäristöterveyspäällikön viranhaltijapäätökseen 4.12.2020 § 2,
Kaupungineläinlääkärin viransijaisen valinta**

3864/01.01.01.02/2020

Rakennus- ja ympäristölautakunta 27.01.2021 § 7

Valmistelija: kaupunginlakimies Antti Mäkelä, 044 778 2302,
antti.makela@salo.fi.

Selostus asiasta

Ympäristöterveyspäällikön päätöksestä on tehty 4.12.2020 oikaisuvaatimus, jossa oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii päätöksen kumoamista ja tekijän valitsemista kaupungineläinlääkärin viransijaisuuteen.

Oikaisuvaatimuksen tekemistä koskevat säännökset

Kuntalain 134 §:n mukaan lautakunnan sekä sen alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön voi hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimus tehdään asianomaiselle toimielimelle eli lautakunnalle. Kuntalain 137 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti toimivaltaiselle viranomaiselle 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (138 §).

Vaatimus on tehtävä toimivaltaiseen viranomaiseen kirjallisesti, ja oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava vaatimuksen kohteena oleva päätös sekä vaadittava oikaisu ja sen perustelut.

Asiassa toimitettu oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimus on tehty määräajassa ja oikealle toimielimelle.

Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että tehtävään on hänen sijastaan valittu erittäin kokematon ja vasta eläinlääkäriksi valmistunut henkilö. Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että hänet on syrjintäkiellon vastaisesti syrjäytetty tehtävän valinnasta kohdistamalla hänen rotuun, ikään ja henkilöön kohdistunutta syrjintää sekä halventamista.

Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo täyttävänsä viran hoitamiselle asetetut kelpoisuusehdot. Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijä on esittänyt, että sijaisuuteen tulee aina ensisijaisesti valita työttömänä oleva henkilö. Oikaisuvaatimuksen tekijä on toimittanut liitteenä eläinlääkärirekisterin julkisen tietopalvelun otteen ammatinharjoittamisoikeutensa alkamisajankohdasta sekä otteen työkokemuslisästään. Hän on toimittanut eläinlääkärirekisterin julkisen tietopalvelun otteen myös tehtävään valitun

henkilön ammatinharjoittamisoikeuden alkamisajankohdasta.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on esittänyt 30.000 euron korvausvaatimuksen syrjinnästä, aliarvioimisesta ja eläinlääkäriin kunnian loukkaamisesta.

Viran kelpoisuusvaatimuksia koskevat säännökset ja niiden mukainen arviointi

Perustuslain 125 §:n 2 momentin mukaan yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Hakijoita vertailtaessa nimitysperusteita on arvioitava kokonaisuutena, jossa koulutuksen ja työkokemuksen ohella on otettava huomioon myös hakijan viran hoitamisen kannalta merkitykselliset henkilökohtaiset ominaisuudet. Perustuslain yleisiä nimitysperusteita on oikeuskäytännössä tulkittu siten, että viranomaisen voi päätyä valitsemaan kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista muunkin kuin kokeneimman silloin, kun siihen on edellä kuvattujen nimitysperusteiden arviointiin nojautuva syy.

Perustuslain säännös edellyttää hakijoiden ansioiden vertailua. Koulutuksen ja työkokemuksen ohella on arvioitava viran hoitamisen kannalta merkityksellisiä henkilökohtaisia ominaisuuksia. Tämän harkinnan perusteella valitaan ansioitunein hakija. Valitsijan harkintavaltaan kuuluu se, että jotain kelpoisuusvaatimukseen kuuluvista vaatimuksista voidaan painottaa haastatteluun ja ansiovertailuun perustuvan kokonaisarvioinnin nojalla.

Eläinlääkäriin tehtävä edellyttää viransijaisuuteen valittavalta henkilöltä Suomessa laillistetun eläinlääkäriin pätevyyttä. Sijaisuuteen voidaan valita myös eläinlääketieteen opiskelija, jolla on ammatinharjoittamislain 7 §:n mukainen oikeus harjoittaa väliaikaisesti eläinlääkäriammattia. Ilmoituksen mukaan tehtävä koostuu pieneläinpainotteisen sekapraktiikan pitämisestä. Tarvittaessa tulee osallistua myös muihin eläinlääkintähuollon virka- ja valvontatehtäviin, kuten eläinsuojelu- ja tautivalvontaan. Lisäksi virkaan kuuluu päivystysvelvollisuus. Hakijalta on edellytetty paineensietokykyä, joustavuutta, yhteistyötaitoja, kykyä itsenäiseen työskentelyyn sekä hyvää suomen kielen suullista ja kirjallista taitoa. Edellytyksenä on mainittu myös oman auton käytön mahdollisuus tehtävien hoidossa.

Viran kelpoisuusvaatimusten lisäksi virkaan kuuluvat konkreettiset työtehtävät määrittelevät lähtökohtaisesti sen, minkälaista taitoa eli koulutusta ja työkokemusta virkaan valittavalta henkilöltä odotetaan (KHO 2013:47).

Kenelläkään ei ole subjektiivista oikeutta tulla valituksi virkaan pelkästään siksi, että hänellä on korkeampi koulutus tai pitempi työkokemus kuin muilla hakijoilla (KHO 19.9.1997/2296). Hakijoiden henkilökohtaisten ominaisuuksien arvioinnin perusteella on lain mukaan mahdollista päätyä valitsemaan kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista muunkin kuin korkeimmin koulutettu tai kokenein. Virkaa täyttävällä kunnan viranomaisella on harkintavalta painottaa yhtä kelpoisuusvaatimukseen sisältyvistä vaatimuksista yli jonkin muun vaatimuksen haastattelun ja ansiovertailuun perustuvan kokonaisarvion perusteella.

Pitempi kokemus ei siten automaattisesti tee hakijaa vähemmän kokenutta kokonaisuutena paremmaksi (ks. myös korkeimman oikeuden vuosikirjaratkaisut KKO 2005:24 ja KKO 1996:141). Haettavana olevaan virkaan pidemmän työkokemuksen omaava hakija voi kuitenkin olla virkaan koulutuksensa puolesta soveltuvampaa ja muutoin pidemmän työkokemuksen omaavaa hakijaa ansioituneempi virkaan, kun myös henkilökohtaiset ominaisuudet otetaan kokonaisarvioinnissa huomioon. Virkaa täyttävällä on muutenkin hakijoiden henkilökohtaisten ominaisuuksien painottamisessa harkintavaltaa.

Hakijoiden ansiovertailun suorittamisesta valinnassa

Sijaisuutta haki neljä henkilöä. Kaikki hakijat täyttivät viransijaisuuteen asetetut kelpoisuusvaatimukset. Hakijoista kahdella oli laillistetun eläinlääkärin pätevyys ja kaksi oli vielä eläinlääketieteen opiskelijoita. Kaikki hakijat haastateltiin.

Valintaa tehtäessä otettiin huomioon hakemusasiakirjoissa annetut tiedot, työkokemus sekä haastattelussa tehdyt havainnot. Valittu henkilö oli valmistunut noin kaksi vuotta sitten ja hänellä oli työkokemusta 2,5 vuotta eri tyyppisistä eläinlääkärin tehtävistä. Hakijoiden ansioita on vertailtu ja valitulla henkilöllä on katsottu olevan parhaimmat edellytykset tehtävän hoitamiseen.

Syrjintävaihteen käsittelystä

Kunnallisessa viranhaltijasta annetun lain 12 §:ssä säädetään, että työnantaja ei saa virkasuhteeseen ottaessaan ilman hyväksyttävää perustetta asettaa hakijoita eri asemaan iän, terveydentilan, vammaisuuden, kansallisen tai etnisen alkuperän, kansalaisuuden, sukupuolisen suuntautuneisuuden, kielen, uskonnon, mielipiteen, vakaumuksen, perhesuhteiden, ammattiyhdistystoiminnan, poliittisen toiminnan tai muun näihin verrattavan seikan vuoksi.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaisesti syrjintä virantäytöissä on kielletty. Saman lain 12 §:n 1 momentin mukaan syrjintänä ei kuitenkaan voida pitää muun muassa sitä, että harkinnassa huomioidaan työtehtävien laatuun ja niiden suorittamiseen liittyvä todellinen ja ratkaiseva vaatimus. Syrjintäoletaman syntyminen edellyttäisi, että joku hakijoista olisi selvästi ansioituneempi kuin valituksi tullut henkilö.

Virkavalinnassa on otettu huomioon viranhoidon kannalta merkittävät seikat ja ominaisuudet, joiden arvioinnin perusteella valinta on tehty. Koska valintakriteerit ovat selkeästi tehtävään liittyviä, ei yhdenvertaisuuslain 8 §:n periaatteita ole rikottu eikä viranhaltijalain 12 §:n mukaista syrjintää ole tapahtunut. Oikaisuvaatimuksen tekijää ei ole asetettu eri asemaan suhteessa tehtävään valittuun iän, terveydentilan, vammaisuuden, kansallisen tai etnisen alkuperän, kansalaisuuden, sukupuolisen suuntautuneisuuden, kielen, uskonnon, mielipiteen, vakaumuksen, perhesuhteiden, ammattiyhdistystoiminnan, poliittisen toiminnan tai muun näihin verrattavan seikan vuoksi.

Esitetty korvausvaatimus ja sen käsittelystä

Yhdenvertaisuuslain 26 §:n perusteella hyvityksen saadakseen mahdollisen loukkauksen kohteen pitää nostaa kanne vuoden kuluessa syrjintäkiellon rikkojan kotipaikan käräjäoikeudessa (Varsinais-Suomen käräjäoikeus). Näin ollen sitä koskeva hyvitysvaatimus jää tässä käsittelyssä tutkimatta.

Johtopäätöksiä

Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole oikaisuvaatimuksessaan tuonut esiin sellaisia seikkoja, joiden mukaan hän olisi siinä määrin ansioituneempi kaupungineläinlääkärin tehtävään kuin siihen valittu henkilö, että hänen valitsematta jättämisensä täyttäisi syrjinnän tunnusmerkit.

Oikaisuvaatimuksessa ei siten ole esitetty sellaisia oikeudellisesti vaikuttavia syitä, joiden johdosta voitaisiin katsoa olevan syytä muuttaa ympäristöterveyspäällikön tekemää päätöstä kaupungineläinlääkärin viransijaisen valinnasta.

Sovellettuja oikeusohjeita:

Suomen perustuslaki 125 §

Kuntalaki 134, 137, 138 §

Laki kunnallisesta viranhaltijasta 6, 12 §

Yhdenvertaisuuslaki 8, 12, 26 §

Oheisaineisto:

Esitetty oikaisuvaatimus

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää hylätä esitetyn oikaisuvaatimuksen ja jättää tutkimatta lisäksi esitetyn korvausvaatimuksen.

Päätös:

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.